

DEKLARACIJA

*Pametna i održiva digitalna budućnost europske poljoprivrede
i ruralnih područja*

Poljoprivredni sektor EU je jedan od vodećih svjetskih proizvođača hrane, jamac sigurnosti i kvalitete hrane te pruža milijune radnih mjesta za Europljane. Ipak, suočava se s mnogim izazovima. Klimatske promjene i gubitak biološke raznolikosti stvaraju pritiske na okoliš te postoji potreba za održivim i učinkovitim upravljanjem resursima poput vode, tla, bioraznolikosti i energije. Poljoprivredna gospodarstva trebaju proizvoditi sljedeće i kvalitetne proizvode po pristupačnim cijenama, koje su najprihvatljivije krajnjem potrošaču, dok su prihodi poljoprivrednih gospodarstava pod pritiskom. Nadalje, stanovništvo koje se bavi poljoprivredom stari, te u nekim državama članicama nedostaje poljoprivredne radne snage. Nedostatak digitalno kvalificirane radne snage također usporava modernizaciju sektora.

Digitalne tehnologije poput umjetne inteligencije (AI), robotike, tehnologije lanca blokova, računalstva visokih performansi (HPC), Interneta stvari (IoT) i 5G mreže, mogu potencijalno povećati učinkovitost poljoprivrednih gospodarstava i poboljšati proizvodnju, a također doprinijeti poboljšanju održivosti poljoprivrednih sustava s gospodarskog, društvenog i okolišnog gledišta, kao što je to slučaj u drugim sektorima.

Takve tehnologije mogu unaprijediti sve vrste poljoprivredne proizvodnje, omogućiti bolje donošenje odluka i preoblikovati funkcioniranje poljoprivredno-prehrambenih tržišta. Povećana uporaba digitalnih tehnologija također će imati pozitivan utjecaj na kvalitetu života radnika u poljoprivredi i ruralnog stanovništva, a može potaknuti i mlađe generacije na bavljenje poljoprivredom i osnivanje novih poduzeća u poljoprivredi.

Međutim, uporaba digitalne tehnologije u poljoprivredi i ruralnim područjima u EU, u prosjeku je niska. Nedostatak informacija o postojećim tehnologijama, nedostatak digitalnih vještina i ograničena dostupnost pouzdanih analiza troškova i koristi novih tehnologija, izazov su za povećana ulaganja u digitalne aplikacije. U mnogim su slučajevima za razvoj novih rješenja još uvijek potrebna istraživanja i inovacije. U ostalim slučajevima, dijelom nedostaje osnovna infrastruktura, poput širokopojasne mreže ili pristupa drugim internetskim vezama velike brzine.

Rasprostranjenost ruralnih širokopojasnih mreža znatno se razlikuje diljem EU. Na kraju 2017. godine, samo je 47 % ruralnih područja imalo brzu širokopojasnu povezanost, što znači da neke ruralne zajednice nisu u mogućnosti iskoristiti sve prednosti društvene i ekonomske integracije koju donosi digitalizacija. Ovo je jedan od čimbenika koji pridonosi depopulaciji u ruralnim područjima i povećanju prosječne dobi ruralnog stanovništva. Brza povezanost po pristupačnoj cijeni može otvoriti nove mogućnosti za mrežni rad, trgovinu, interakciju s javnim službama i

daljinski nadzor zdravlja i zdravstvene usluge. Digitalne tehnologije mogu djelovati kao pomoćno sredstvo koje bi omogućilo da *Pametna sela*¹ postanu prilagodljivija, bolje iskoriste svoje resurse te poboljšaju privlačnost ruralnih područja i kvalitetu života ruralnog stanovništva.

Uspješna digitalizacija ruralnih područja uključuje integrirani pristup, koji se bavi sposobnošću lokalnih zajednica za iskorištavanje njihove digitalne budućnosti. Stoga bi uspostavljanje širokopojasne mreže trebalo biti podržano strategijom koja s jedne strane, za cilj ima poboljšanje sposobnosti javne uprave za učinkovito ulaganje u širokopojasne projekte, a s druge strane, omogućiti svim građanima i lokalnim dionicima da preuzmu digitalne tehnologije. Takav integrirani pristup je ključan za razvijanje sveobuhvatnih usluga u sektorima kao što su e-uprava i e-zdravlje, te posljedično i za povećanje kvalitete života i rješavanje problema depopulacije u ruralnim područjima.

U Komunikaciji o budućnosti hrane i poljoprivrede², Europska komisija je potvrdila da bi zajednička poljoprivredna politika (ZPP) trebala omogućiti poljoprivrednom sektoru EU da se bavi brigom o okolišu, biološkom raznolikosti i zaštitom prirodnih resursa te razvija biogospodarstvo, kako bi na taj način jačala aktivnosti u borbi protiv klimatskih promjena, poboljšavajući uvjete u ruralnim područjima i potaknula bolje zdravlje i zaposlenost. U Komunikaciji je također prepoznata ključna uloga ZPP-a u potpunom povezivanju poljoprivrednika i ruralnih područja u digitalno gospodarstvo.

ZPP, paralelno s Europskim strukturnim i investicijskim fondovima, nudi veliki potencijal za podršku digitalnim rješenjima za izazove poljoprivrednog sektora, ruralnih područja i biogospodarstva. U Komunikaciji Komisije o umjetnoj inteligenciji za Europu³, poljoprivreda je prepoznata kao jedna od ključnih područja primjene u koja je potrebno usmjeriti ulaganja za ostvarenje tih ciljeva. EU koordinirani plan za umjetnu inteligenciju⁴ također predviđa ulaganja u platforme i pilot projekte širokog dosega, koji integriraju umjetnu inteligenciju (AI) i robotiku u poljoprivredu.

---

¹ https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/rural-development-2014-2020/lookingahead/rur-dev-small-villages_en.pdf

² COM(2017) 713

³ COM(2018) 237 final

⁴ COM(2018) 795

Deklaracija

Mi, države članice Europske unije, koje potpisujemo ovu deklaraciju, prepoznajemo važnost žurnog rješavanja gospodarskih, društvenih, klimatskih i okolišnih izazova s kojima se suočavamo u poljoprivrednom i prehrambenom sektoru EU i ruralnim područjima. Ističemo potrebu da se potakne dugoročni razvoj poljoprivrednih sustava prema većoj otpornosti i učinkovitosti resursa te uočavamo potencijal digitalnih tehnologija koje bi mogle pomoći u rješavanju takvih izazova.

Tehnologije poput umjetne inteligencije, robotike, tehnologije lanca blokova, Interneta stvari, računarstva visokih performansi i brze širokopojasne mreže, uključujući 5G mrežu, već uzrokuju temeljne promjene u gospodarstvima i društvima, a bit će izrazito presudne za pametnu poljoprivredu i ruralna područja. Europa ima vrlo vrijedne resurse koje je moguće nadograditi, poput robotike za precizni uzgoj i ZPP implementacijskih sustava temeljenih na rješenjima za upravljanje digitalnim podacima.

Digitalne tehnologije mogu poboljšati kvalitetu života svih stanovnika u ruralnim područjima i povećati konkurentnost europskih poljoprivrednih gospodarstava i ruralnih poduzeća, uključujući i ona mala. Također mogu ojačati funkcioniranje jedinstvenog tržišta i društveno - gospodarskog procesa kohezije. Vjerujemo da je ostvarivanje svih prednosti digitalne transformacije u poljoprivrednom sektoru moguće samo ako su takve tehnologije dostupne svima i ako ih usvoje od strane svi poljoprivrednici i stanovništvo u ruralnim područjima diljem Europe. Sveprisutna digitalna povezanost visokih performansi preduvjet je za dostupnost i korištenje vrhunskih digitalnih tehnologija i usluga u ruralnim područjima.

Digitalne tehnologije mijenjaju poslovne modele u poljoprivredno-prehrambenom sektoru i za ostala ruralna poduzeća, stvarajući izazove, ali i mogućnosti za održiva radna mjesta i rast u ruralnim područjima. Stoga smo odlučni stvoriti potrebne uvjete kako bi svi radnici u poljoprivrednom sektoru imali priliku steći vještine potrebne za buduća pametna gospodarstva. Upotreba digitalne tehnologije trebala bi biti vođena potražnjom, a ne od strane same tehnologije. Postupci koje namjeravamo poduzeti bit će korisni i isplativi.

Ova deklaracija uzima u obzir Priopćenje za medije 2019. Berlinskog globalnog foruma za hranu i poljoprivredu⁵ i ima za cilj doprinijeti napretku prema pametnoj i održivoj budućnosti europske poljoprivrede.

Zajedno ćemo raditi na:

Jačanju podrške za istraživanje

- poticati digitalna rješenja za pametnu poljoprivredu koja pomažu poljoprivrednicima poboljšati učinkovitost svojih resursa, koja su dobra za produktivnost poljoprivrednih gospodarstava, pomažu u smanjenju pritiska na resurse iz okoliša poput tla, vode i biološke raznolikosti te doprinose razvoju biogospodarstva;
- poticati uporabu digitalnih tehnologija u ruralnim područjima u svrhu poboljšanja pružanja usluga, kvalitete života, poslovnih prilika i inovacijskih kapaciteta, uključujući razvoj inovativnih poslovnih modela i inovacijskih ekosustava koji će iskoristiti prednosti digitalne transformacije;
- držati Europu pri vrhu napretka u pametnoj poljoprivredi povećanjem ulaganja u istraživanje i inovacije digitalnih tehnologija, istovremeno uzimajući u obzir društveno-ekonomske, agronomske i okolišne aspekte te biti usmjereni na sustave koji učinkovito koriste resurse, kao i na poljoprivredu kao jedno od ključnih područja umjetne inteligencije u skladu s našim obvezama iz Deklaracije o suradnji na području umjetne inteligencije od 10. travnja 2018.;
- podržati istraživačka, razvojna i inovacijska djelovanja usmjerena na postizanje poboljšane sljedivosti hrane primjenom tehnologije lanca blokova u poljoprivredi i u cijelom prehrambenom sustavu, u skladu s ciljevima najavljenima u Deklaraciji o suradnji u lancu blokova od 10. travnja 2018., posebice putem rada na Europskom partnerstvu u lancu blokova (na koje će biti pozvani relevantni poljoprivredni dionici poput *EIP-Agri*);
- dati prednost rješenjima prilagođenima tipičnim europskim strukturama poljoprivrednih gospodarstava temeljenima na modelu obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, koji zahtijevaju tehnologije kojima se premošćuju tehnička i gospodarska ograničenja rada

---

⁵ https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/Landwirtschaft/Welternahrung/GFFA_2019_Kommunique_E_N.pdf?blob=publicationFile

malih tvrtki u proizvodnji i marketingu, ograničavajući tako rizik digitalne podjele u sektoru između i unutar država članica;

Uspostavljanju inovacijske infrastrukture

- uspostaviti diljem Europe inovacijsku infrastrukturu za pametni europski poljoprivredno-prehrambeni sektor poduzimanjem sljedećih radnji:
  - pomoći Europskoj komisiji da odredi najmanje pet velikih referentnih laboratorija za eksperimentiranje i testiranje u Europi, u skladu s radnjama o kojima smo se dogovorili u Koordiniranom planu za umjetnu inteligenciju, a koji će služiti kao zajednički resurs za sve europske dionike u provjeri novih pametnih rješenja u stvarnim uvjetima i umrežavanje ovih referentnih mjesta s postojećim objektima za eksperimentiranje i testiranje;
  - nadograditi na postojeće inicijative poput *SmartAgriHubs* mreže⁶ i osigurati da poljoprivreda bude obuhvaćena kao stručno područje u barem jednom središtu za digitalne inovacije u svakoj državi članici, što bi mogao biti specijalizirani poljoprivredno-prehrambeni digitalni inovacijski centar ili općenitiji centar;
  - razviti mrežu koja povezuje specijalizirane poljoprivredno-prehrambene digitalne inovacijske centre, čineći najsvremenije digitalne tehnologije i specijalizirane usluge za poljoprivredu dostupne lokalnim poljoprivrednicima i ekosustavima za proizvodnju hrane, uključujući mala poljoprivredna gospodarstva, diljem Europe;
  - zatvoriti cijeli krug omogućujući suradnju između mreže specijaliziranih poljoprivredno-prehrambenih digitalnih inovacijskih centara i općenitije mreže digitalnih inovacijskih centara;
  - pomoći svim poljoprivrednicima i ruralnom stanovništvu da u potpunosti sudjeluju u digitalnoj budućnosti poljoprivrede ulaganjem u usavršavanje,

---

⁶ SmartAgriHubs - Connecting the dots to unleash the innovation potential for digital transformation of the European agri-food sector (<https://cordis.europa.eu/project/rcn/218572/factsheet/en>)

uključujući putem kratkoročnih programa obuke, koji bi se mogli odvijati i putem interneta, koje će razviti specijalizirani poljoprivredno-prehrambeni digitalni inovacijski centri, povezujući tako napore za usavršavanjem sa sustavima poljoprivrednog znanja i inovacija (AKIS), kao što će biti utvrđeno u strateškim planovima ZPP-a koji su predloženi na donošenje državama članicama, podržani shemom naprednih vještina u programu Digitalna Europa;

- potaknuti poljoprivredno-prehrambeni sektor da u potpunosti iskoristi platformu AI4EU za AI na zahtjev, što će olakšati pristup specifičnoj ekspertizi u AI, bazama podataka, računalnim resursima, alatima i algoritmima te mogućnostima za obuku u naprednim digitalnim vještinama;
- identificirati i primijeniti nova sredstva potpore i sudjelovanja u IoT projektima u poljoprivredi, posebno u pogledu velikih IoT pilot projekata u poljoprivredi i specifičnih preduvjeta IoT u poljoprivredi, kao što su bežične širokopoljasne mreže niskog napajanja;
- gdje se smatra prikladnim, revidirati nacionalne planove za širokopoljasne mreže s ciljem da se u potpunosti iskoriste dostupne administrativne, regulatorne i financijske mjere, uključujući one koje se financiraju na razini EU putem Europskih strukturnih i investicijskih fondova i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, kako bi se postiglo potpuno korištenje širokopoljasne povezanosti u ruralnim područjima u skladu s ciljevima *Gigabit Society*-ja do 2025. i Akcijskim planom za ruralnu širokopoljasnu mrežu, osiguravajući odgovarajuće resurse za nacionalne i (gdje je moguće) regionalne nadležne urede za širokopoljasnu mrežu (*BCO*) kako bi aktivno sudjelovali u razmjeni informacija i najboljih praksi;
- najbolje iskoristiti Europsko inovacijsko partnerstvo o poljoprivrednoj produktivnosti i održivosti (*EIP-Agri*), za uspostavljanje područja digitalnih inovacija kao okosnice budućeg poljoprivrednog inovacijskog okruženja;
- povezati tekuće i nadolazeće inicijative o pametnim selima za poticanje razvoja višerazinskih strategija za digitalizaciju ruralnih područja s pristupom usredotočenim na ljude, jačajući sinergiju između instrumenata financiranja;

Stvaranju europskih baza podataka za pametne poljoprivredno-prehrambene aplikacije

- olakšati prekogranično udruživanje i razmjenu poljoprivrednih podataka između poljoprivrednika i u cijelom lancu vrijednosti promicanjem relevantnih platformi i baza podataka uzimajući u obzir Kodeks ponašanja o poljoprivrednim podacima donesen od strane dionika prema ugovornom sporazumu;
- utvrditi, u suradnji s Komisijom, i otvoriti visokovrijedne skupove podataka u kategorijama kao što su geoprostorni, okolišni / klimatski / podaci dobiveni promatranjem Zemlje i meteorološki podaci, u skladu s nedavno dogovorenom Direktivom o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi informacija iz javnog sektora, kako bi se pomoglo u razvijanju zajedničkih baza podataka i promicala AI precizna rješenja u poljoprivredi;
- u potpunosti iskoristiti europske svemirske programe (*EGNOS* i *Galileo*) i program promatranja Zemlje (*Kopernik*) za točan i učinkovit rad bespilotnih letjelica i autonomnih poljoprivrednih strojeva, te za donošenje odluka vezanih uz poljoprivredne operacije utemeljenih na podacima;

Maksimiziranju učinka

- proširenje inicijativa da bi se podržao prijelaz ZPP-a prema politici utemeljenoj na rezultatima:
  - izradom strateških planova ZPP-a, za koje je predloženo da ih uspostave države članice, kao usklađene i ambiciozne planove koji nadopunjuju aktivnosti navedene u ovoj Deklaraciji, u prilog horizontalnom cilju ZPP-a modernizacije sektora poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacijom u poljoprivredi i ruralnim područjima te potičući njihovo prihvaćanje;
  - radom na digitalnim alatima za pojednostavljenu i učinkovitu provedbu ZPP-a, posebno nadgledanje poljoprivrednih područja pomoću satelita, zračnih podataka ili drugih izvora informacija;
  - uzimanjem u obzir koristi u smislu održivosti od ulaganja u ove nove tehnologije u oblikovanju financijske strukture strateških planova ZPP-a

- povećanjem učinkovitosti provedbe ZPP-a, osobito u razmjeni geoprostornih informacija među javnim upravama;
- oslobađanje punog potencijala europske poljoprivrede olakšavajući primjenu digitalnih tehnologija u poljoprivredi i ruralnim područjima **jačanjem kapaciteta europske tehnološke infrastrukture za pametni poljoprivredno-prehrambeni sektor**, koristeći instrumente poput onih dostupnih u okviru programa *Digital Europe*, Europskih strukturnih i investicijskih fondova, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) ili predloženog programa kohezijske politike, ovisno o dogovoru o sljedećem višegodišnjem financijskom okviru;
- korištenje **Digital Europe programa** za podršku postavljanju centara za digitalne inovacije, mjesta za testiranje i eksperimentiranje, podatkovne prostore i programe obuke u pametnom poljoprivredno-prehrambenom sektoru.

Mi, potpisnici ove Deklaracije, obvezujemo se na redovitu procjenu postignutih učinaka i napretka u ostvarenju gore navedenih ciljeva te na usvajanje odgovarajućih radnji, u okviru postojećih proračunskih okvira. Radit ćemo zajedno na olakšavanju provođenja aktivnosti dogovorenih u ovoj Deklaraciji i u nadgledanju njihove provedbe.

Za Kraljevinu Belgiju

Jan HOOGMARTENS

Zamjenik stalnog predstavnika

Za Češku Republiku

Petr OČKO

Zamjenik ministra za industriju i trgovinu

Za Saveznu Republiku Njemačku

Susanne SZECH-KOUNDOUROS

Veleposlanica, zamjenica stalnog predstavnika

Za Republiku Estoniju

Clyde KULL

Veleposlanik, zamjenik stalnog predstavnika

Za Irsku

Seán CANNEY

Državni ministar za prirodne resurse, pitanja zajednice i digitalni razvoj

Za Helensku Republiku

Stavros ARACHOVITIS

Ministar za ruralni razvoj i hranu

Za Kraljevinu Španjolsku

Juan DE ARISTEGUI LABORDE

Zamjenik stalnog predstavnika

Za Francusku Republiku

Fabrice DUBREUIL

Zamjenik stalnog predstavnika

Za Talijansku Republiku

Michele QUARONI

Veleposlanik, zamjenik stalnog
predstavnika

Za Republiku Latviju

Janis BORDANS

Zamjenik predsjednika Vlade, ministar
pravde

Za Republiku Cipar

Vassiliki ANASTASSIADOU

Ministrica prometa, komunikacija i radova

Za Republiku Litvu

Jekaterina ROJAKA

Potpredsjednica Vlade za gospodarstvo i
inovacije

Za Veliko Vojvodstvo Luksemburg

Patrick ENGELBERG

Izvanredni i opunomoćeni veleposlanik,
predstavnik u Političkom i sigurnosnom
odboru

Za Mađarsku

Anikó JUHASZ

Zamjenica državnog tajnika za
poljoprivredno gospodarstvo

Za Kraljevinu Nizozemsku

Mona KEIJZER

Državna tajnica za gospodarska pitanja i
klimatsku politiku

Za Republiku Poljsku

Jan Krzysztof ARDANOWSKI

Ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja

Za Portugalsku Republiku

João TORRES

Državni tajnik za zaštitu potrošača

Za Rumunjsku

Alexandru PETRESCU

Ministar za komunikacije i informacijsko društvo

Za Republiku Sloveniju

Aleksandra PIVEC

Ministrica poljoprivrede, šumarstva i hrane

Za Slovačku Republiku

Miloš KOTEREC

Diplomatski savjetnik zamjenika predsjednika Vlade

Za Republiku Finsku

Mikael NYBERG

Visoki predstavnik za promet i komunikacijsku politiku

Za Kraljevinu Švedsku

Fredrik LANGDAL

Savjetnik, Stalno predstavništvo Švedske pri EU

Za Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske

Katrina WILLIAMS

Veleposlanica, zamjenica stalnog predstavnika

Sastavljeno u Bruxellesu 9. travnja 2019. u jednom izvorniku na engleskom jeziku.

Ceremonija potpisivanja

Republika Austrija

Potpisuje

DEKLARACIJU

*Pametna i održiva digitalna budućnost
za europsku poljoprivredu i ruralna područja*

Za

Republiku Austriju

Thomas OBERREITER

Veleposlanik, zamjenik stalnog predstavnika

Sastavljeno u Bruxellesu 5. travnja 2019. u jednom izvorniku na engleskom jeziku.